

szállás dinamikájával újra a felszínre „lökje” a kiállítás vándorát.

VÁRKONYI BORBÁLA

¹Novalis: *Heinrich von Ofterdingen*. (Ford. Márton László.) Helikon, Budapest, 1985, 9; 11.

VÉGSŐKIG KÍSÉRNI Tanácsadó füzet súlyos betegségben szenvedők hozzátartozóinak

A Magyar Hospice-Palliatív Egyesület címben jelzett negyvenhat oldalas kiadványa a palliatív terápiában (kínzó tüneteket enyhítő kezelésben) résztvevő hospice szakemberek, hozzátartozók munkamódszereit, viselkedésmintáit, problémakezelését foglalja össze. Mi a Hospice? Idézzük korábbi számunkból (2014/4.) Muszbek Katalint, a Magyar Hospice Alapítvány orvos-igazgatójának szemléletes és mérvadó megközelítését: „A hatvanas években elindult Nyugat-Európában egy sajátos gondolkodásforma azokról a betegcsoportokról, akik az élet végén nemcsak az elmúlástól szenvednek, hanem a fizikai és a lelki szenvedésük is igen nagy. Az életbe ugyanis betörnek olyan betegségek, amelyek (főleg akkor, a hatvanas években) még szinte teljesen gyógyíthatatlanok voltak. A rákbetegség, a rosszindulatú daganatok, a rossz vérképzőszervi betegségek — ennek a betegcsoportnak a fizikai fájdalma, ami az által alakul ki, hogy a daganat nyomja a környező szerveket — nagyon nagy, embertelen fizikai és lelki fájdalommal járhatnak. Ezért Angliában egy Cicely Saunders nevű hölgy, aki eredetileg ápolónő volt, szociális munkás, majd orvosi egyetemet is végzett, elindította a rákbeteg részére azt a speciális ellátást, amit hospice-nak nevezett el... A hospice ellátásnak az a lényege, hogy azt az időszakot, amikor egy betegre kimondják, hogy már gyógyító kezeléseket sem kaphat, mert vagy egy áttét jelenik meg, vagy kiújult a daganat, és nem érdemes már kezelésekkal terhelni a beteget, akkor jön az, hogy tele van tünettel, tele van fájdalommal, panasszal és ezekre úgynevezett palliatív, tüneti kezelés szükséges, ami a hospice ellátás orvosi alapja. Az a lényege, hogy a fizikai és a lelki terheket a lehető legoptimálisabbra kezeljük. Mondjuk egy tízes beosztású vizuális-analóg skálán a tízes fájdalmat vigyünk le kettesre, ha lehet nullásra, szüntessük meg, hogy a beteg és a családja részesülhessen további lelki természetű támogatásban. Nagyon sok beteg nyolcas, kilences, tízes fájdalommal jelenik meg a hospice ellátásban, mert nem megfelelő az orvosok fájdalomcsillapítása. Nagyon fontos szempont az, hogy az életminőség áll a középpontban. Nem az élet mindenáron való meghosszabbítása gépeken,

csöven keresztül, hiszen ne felejtjük el, itt a szervezet már egy nagyon beteg szervezet. A betegnél el kell fogadni, hogy ez a vég, hogy nem kell újraéleszteni, nem kell meghosszabbítani az életét, viszont az is nagyon fontos a hospice ellátásban, hogy teljesen eutanáziaellenes. Mert tudja, hogy a betegek a leggyakrabban a szenvedés, a fájdalom, a magány, az izoláció miatt vágnak arra, hogy mielőbb meghaljanak. A hospice mindkettőben alternatívát nyújt, mert nagyon fontos a tünetek enyhítése, és az is, hogy megszervezze a beteg köré azt az ellátó rendszert, ami egyrészt a saját szakértelme, másrészt a beteg köré épített kapcsolatrendszer.”

A Magyar Hospice-Palliatív Egyesület tízezer példányban megjelent kiadványának műfaját az alcíme jelzi, és valóban, negyvenhat oldalon pontos, rendezett és érzékeny mondatokat, bekezdéseket olvashatunk mindarról, ami egy ilyen helyzetben szóba jöhet. Értelmes szavakat többek között a betegekről és az őket ápolókról, szomjazásról, éhségről, lázról, demenciáról, testi és lelki szükségletekről, kómáról, halálról és gyászról. A füzet a Hospiz Austria már korábban megjelent szakmai anyagának magyar viszonyokra adaptált változata, kiadásához az Erste Bank Hungary Zrt. nyújtott segítséget. A magyar változatot Kegye Adrienne, Schaffer Judit (az Egyesület vezetője) és Zana Ágnes készítette, a fordítás Meyer Krisztina és Temesi Ildikó munkája.

Társadalmaink, pártjaink, egészségügyeink, egyházaink, családjaink nagyon messze vannak attól, hogy ezzel a füzetben is összefoglalt hospice-feladattal a maga valójában pusztán csak szembenézzenek. Az évtizedek óta Magyarországon tevékenykedő különböző szakmai hátterű szakemberek (gondoljuk itt csak a kezdeteknél Polcz Alaine munkásságára) elkezdték a szembesítést önmagunkkal, életünkkel, embertelenségeinkkel, azzal a hazugságözönnel, melynek utolsó megalázó állomása az, ahogyan elbánunk haldokló szeretteinkkel, és velük együtt önmagunkkal. Hiszen ha nem tudunk élni, dolgozni, ünnepelni, gyereket nevelni, felelősséget vállalni, hogyan is tudnánk egy életre, vagy egy örökkévalóságra elbúcsúzni apánktól, anyánktól, haldokló gyerekünkötől? Barbár életünk utolsó nagy barbársága az, ahogyan elhazudjuk a szenvedést, a félelmet, a halált, a katarzist. Nem a halál a kérdés, hanem az élet, még ha annak csak utolsó keserves, ugyanakkor megtisztító hónapjairól is emlékezik meg, erre készít fel ez a kicsi és hasznos, első pillantásra ártatlannak tűnő, ám perzselő füzetecske. (*Magyar Hospice-Palliatív Egyesület*, Budapest, 2015; <http://www.hospice.hu/docu/Vegsokig-kiserni.pdf>)

LÁZÁR KOVÁCS ÁKOS